

شیوه ی املا ی فارسی در زمینه املا ی فارسی متاسفانه دستورالعمل واحدی که بر موازین و معیارهای علمی و زبان شناختی استوار باشد تدوین نشده است ؛ و تحقیقات در این زمینه محصول استنباط شخصی صاحب نظران این فن می باشد ، که در موارد بسیاری تناقضات فراوانی هم در این تحقیقات به چشم می آید! توجه داشته باشید که در زبان فارسی آشنایی با نکات دستوری سهم بسیاری در املا و درست نویسی کلمات ایفا می کند-همانند زبان عربی- و همچنین از آنجا که لغات و کلمات عربی که در فارسی وارد شده اند ، کم تعداد نیستند ، لذا آشنایی با زبان عربی در صحیح نوشتن کلمات و به خصوص تلفظ درست ، بسیار موثر خواهد بود. در نایب حاضر به نکات نسبتا مشترک و مورد اتفاق اکثر محققان در زمینه املا فارسی اشاره خواهیم کرد.

الف) حد و استقلال دستوری هر کلمه .

۱) حد استقلال و دستوری هر کلمه ، از نظر معنی و عمل دستوری آن باید حفظ گردد ، به این معنا که هر کلمه مستقل ، جدا از کلمه های دیگر باید نوشته شود ؛ مثلا:

بنویسیم..... نویسیم:

هیچ کس..... هیچکس

نگاه داشتن..... نگاهداشتن

.....

۲) کلمه هایی که جز حروف ربط ، حروف ندا ، ضمیر ، صفت شمارشی ، صفت پرسشی و تعجیبی هستند ، را نباید به کلمات دیگر بچسبانیم ؛

بنویسیم.....نویسی ♦ ♦ :

دوست را..... دوسترا

تو را..... ترا

یک روز..... یکروز

چه کار..... چکار

.....

۳) صفات اشاره مثل این و آن نباید به کلمات دیگر چسبانده شوند : بنویسیم.....نویسیم :

این کار..... اینکار

آنکس آن کس

.....

۴) حرف «ج» در کلماتی مثل «چرا» که به معنای «برای چه» می باشد نه به معنای «چه چیز را» باید پیوسته یا سرهم نوشته شود :

بنویسیمنویسیم:

چرا..... چه را

چقدر..... چه قدر

چطور..... چه طور

.....
5) هرگاه ، «چه» و «که» یا کلماتی نظیر : «آن» ؛ «این» ، «چنان» و «همچنان» ترکیب شود ، باید پیوسته نوشته شود :

بنویسیم..... بنویسیم:

آنکه آن که

چنانکه..... چنان که

همچنانکه..... همچنان که

آنچه..... آن چه

.....
ب) ترکیب کلمات

1) هرگاه دو یا چند کلمه ترکیب شوند که از ترکیب آنها کلمه ی تازه ای با معنی و مفهوم جدید ی حاصل شود ، باید آنها را پیوسته نوشت

بنویسیم..... بنویسیم:

کتابخانه..... کتاب خانه

اینجا این جا

اینجانب این جانب

پنجشنبه..... پنج شنبه

نگهداری نکه داری

دانشنامه دانش نامه

هیچکاره..... هیچ کاره

.....
۲) در باره ی این نکته سخن فراوان است ، در کتاب های فارسی و دستور دبیرستان ، نوشته می شد که اگر کلمه ای از ترکیب دو کلمه با معنا به وجود آمده باشد، باید کلمه جدا نوشته شود!

.....
۳) در قسمت ۲ نکته «الف» گفته شده که «این» و «آن» اگر صفات اشاره باشند ، نباید به کلمه چسبانیده شوند. لذا در این قسمت باید گفت که «اینجا» کلمه ای جدید به معنای این مکان می باشد که از قانون اخیر پیروی می کند.

.....
۴) اگر پیوسته نوشتن کلمه ، به صورت مرکب ، باعث اشتباه در خواندن یا دشواری نوشتن کلمه شود ، با طوری باشد که با آن سبک املا کلمه خلاف عرف به نظر بیاید ؛ جدا نوشته می شود ؛ بنویسیم.....نویسیم:

ستم ستیز..... ستمستیز

عدالت پیشه.....عدالت‌پیشه

.....

5) هرگاه در ترکیب کلمات ، جز دوم کلمه مرکب با «آ» آغاز شود ، در ترکیب مد «~» از روی الف حذف می شود :

بنویسیم.....بنویسیم:

فراوردهفراورده

پیشامدپیشامد

دلارام.....دلارام

املا کلماتی مانند

نویسیم	نویسیم
آیین نامه	آیین نامه
با احترام	احتراماً (در ابتدای نامه اداری)
اداره‌ها	اداره جات
آذوقه	آزوقه
آزمایش‌ها	آزمایشات
اتاق	اطاق
گسیل، فرستادن	اعزام
اعضا	اعضاء
دست‌کم، لااقل	اقلاً
بیشتر	اکثراً
کارها	امورات، امور
آنجا	آن جا
آنرا	آنرا
انشاءالله	انشاء الله
آنکس	آنکس
ای دوست	ای دوست
اینجا	این جا
اینکه	این که
اینرا	اینرا
این کار	اینکار
به استحضار	باستحضار
به اطلاع	با اطلاع
باطوم	باتوم
بازرسان	بازرسیین
باغ‌ها	باغات
سرانجام، درنهایت، عاقبت	بالاخره
بانوی محترم	بانوی محترمه
به تو	بتو

به جهت	بجهت
به خانه	بخانه
به دست	بدست
بدین وسیله	بدینوسیله
علیه	بر علیه
له	برله
به عنوان	بعنوان
به زودی	بزودی
به طوری که	بطوریکه
به کار	بکار
بگوئیم	بگوئیم
بی درنگ	بلادرنگ
بلیت	بلیط
به نام خدا	بنام خدا
بهبود	بهبودی
به هیچ وجه	بهیچوجه
بیفتاد	بیافتاد
ببنداخت	ببنداخت
بی سامان	بیسامان
بی نظر	بینظر
پایین	پائین
پیشنهادها	پیشنهادات
تو را	ترا
تراوشها	تراوشات
تسلیت می گوئیم	تسلیت باد
فدردانی کردن	تقدیر کردن
تشویق نامه	تقدیر نامه
تلفنی	تلفناً
تلگرافی	تلگرافاً
تلگرافها	تلگرافات
تهویه	تهویه هوا

ورق زدن	تورق
جانی، با جان	جاناً
جناب عالی	جنابعالی
چندان که	چندانکه
چون که	چونکه
حسب فرمان	حسب فرمان
خانه من	خانه ی من
خدمتگذار	خدمتگذار
خوبی	خوبیت
خشنود	خوشنود
داوطلبان	داوطلبین
در	درب
درباره	در پیرامون (در اطراف)
درباره	در رابطه
درباره، به منظور	در راستای
دستور بگیرم	دستور دریافت کنم
دستور لازم	دستور لازمه
دستورها	دستورات
دواها	دواجات
دوم اینکه	دوماً
ذغال	ذغال
زکات، زکوة (رسم الخط قرآنی)	ذکات
رئیس مربوط	رئیس مربوطه
دلآوری	رشادت
رهبری	رهبریت
روزنامه ها	روزنامجات
زیانی، شفاهی	زیاناً
سؤال	سنوآل
سؤال کردن	سنوآل پرسیدن
سپری ها	سپزجات
سپاسگذار	سپاسگذار

سرمایه‌گذار	سرمایه‌گزار
سرمایه‌گذاری	سرمایه‌گزاری
سفارش‌ها	سفارشات
سوم اینکه	سوماً
شورای عالی	شورایعالی
صرف‌نظر	صرفنظر
تایر	طایر
تباچه	طباچه
تپیدن	طپیدن
طرح‌ریزی	طرح‌ریزی
ترقه	طرقه
تهران	طهران
عسکر	عسگر
علاقمند	علاقه‌مند
علی‌رغم	علیرغم
علی‌هذا	علیهذا
علتیدن	علطیدن
فرمان‌ها، دستورها	فرامین
فرماید	فرمائید
فرمایش‌ها	فرمایشات
سابق‌الذکر، ذکرشده، پیش‌گفته	فوق‌الذکر
قابل‌تحسین	قابل‌تقدیر
کارخانه‌ها	کارخانجات
کتاب‌را	کتابرا
چون‌گذشته، مانند‌قبل	کما‌فی‌السابق
گردش‌کار	گردشکار
گزارش‌ها	گزارشات
لشکر	لشگر
مأموریتی‌به‌من‌داده‌شده‌است.	مأموریتی‌دریافت‌داشته‌ام
مراسم	مراسمات
مسئول	مسئول

مسئله	مسأله
معدالک	معدالک
معهدا	معهدا
می‌رساند	میرساند
می‌شود	میشود
می‌گوید	میگوید
میوه‌ها	میوه‌جات
به‌ناچار، ناگزیر	ناچاراً
نامهٔ مورخ، نامهٔ تاریخ ...	نامه‌ی مورخه ...
نگارش‌ها	نگارشات
نماید	نمائید
نمایش‌ها	نمایشات
نمره‌ها	نمرات
نوشته‌ها	نوشته‌جات
نپنداخت	نیانداخت
همدل	هم‌دل
همان‌طور	همان‌طور
همچنان‌که	همچنان‌که
هینت	هبات
یاتاقان	یاطاقان
یک‌برگ	یک‌برگ